

Konture ljudskog i spisateljskog portreta Mevludina Spahića u socijalnom karakteru underground književnog teksta

(Mevludin Spahić: "Pečat ulice", priče, Izdanje Autora. Gračanica, 2005. godine.)

ATIF KUJUNDŽIĆ
.....

ČOVJEKOV ŽIVOT iscertava njegov lik. Cijelog vijeka. U djelu, u hodu i mimohodu i svako ostvarenje je nova sekvencija u kojoj se čovjek, kao u ogledalu, bitno odražava. Kod pisaca, to su knjige. Kod redatelja, filmovi i predstave. Kod kompozitora, muzička djela i aranžmani. Kod likovnog umjetnika crteži, slike, skulpture, etc. Mevludin Spahić je pisac: pripovjedač i pjesnik, esejist, novinar. Njegova najnovija knjiga priča "Pečat ulice", kao njegova šesnaesta knjiga po redu, uopće, dobar je povod da se u njoj, osim narativnog, literarno-estetskog, tematsko-motivskog, uznastoje *otčitati* i elementi njegovoga ljudskog i spisateljskog portreta.

Ustvari, drugačije čitanje, ne bi ni imalo opravdanja. Ovo, utoliko prije što je dijelom, riječ ne samo o objavljenim, već i o izabranim tekstovima. Želeći ga učiniti repre-

zentativnim, odabirom tekstova i njihovom organizacijom, bavio se sam autor.

Priču, kao narativnu formu, sasvim opravdano, smatramo najzahtjevnijom književnom mogućnošću. Teško je zamisliti kako neko ko uistinu nema talenta može svoje pregnuće promišljati u toj kategoriji, a nekmoli posegnuti za njezinim književnim oblikovanjem. To što priča kao književna forma jeste, čovjek koji piše, mora imati u sebi kao visoki usmeno/književni zahtjev, tenziju i poticaj. Ali, jednako i prema smislu slike koju mu nudi okruženje. U protivnom, priča koju piše, odriče ga sobom.

* * *

Mevludin Spahić, dakle, upravo je objavio svoju, po redu objavljivanja šesnaestu, a po vrsti književnog teksta – svoju desetu proznu knjigu, knjigu koja obuhvata jedanaest priča, pod zajedničkim naslovom "Pečat ulice". Kao autorski *predgovor* knjizi, Spahić ispisuje esej pod naslovom: "detektor laži" – *umjesto recenzije*. Recimo odmah

kako, osim nekoliko novijih elemenata psihološkog produbljavanja priče i ogoljenih egzistencijalnih dilema svedenih na dramsko biće teksta, u ovoj knjizi Mevludin Spahić kao spisatelj – potvrđuje svoje ranije dosege i ponavlja neke slabosti, koje se tiču odnosa prema jeziku.

No, godine života i spisateljskog istraivanja, broj naslova koje je nanizao na svome literarnom putu, obavezuju nas, pa, ako to već nismo, da Mevludina Spahića na svaki način shvatimo sasvim ozbiljno, recipiramo i promotrimo kao književnu pojavu. A knjiga priča koju je priredio sam autor, vjerojatno je dobar razlog i ponajbolji književni predložak za detekciju njegove spisateljske pojave i zaključivanje o toj knjizi. Utoliko prije što iz pomenutog *predgovora* izbija Spahićevo istinsko i nemalo nezadovoljstvo i ogorčenje zbog odnosa književne kritike prema recentnoj književnoj produkciji uopće. Nema sumnje, i prema njegovom tekstu, a on zna što o tom pitanju misli. Ustvari, on to i piše. Spahić je od rjeđih ljudskih pojava, koje pišu kao što misle i misle, kao što pišu. Zatim, svako, iole upućen u tu stvar, dobro zna u kojoj mjeri je Spahić u pravu. Razumije se, kao što, u pravu, uglavnom, jeste.

Međutim, Mevludin Spahić to stanje uzima kao povod za eksplikaciju svoga stava do stvarnosnog odnosa, pa svoju knjigu uopće ne recenzira. Spahić, iza svoje knjige, staje svojom, autorskom odgovornošću i takvim *predgovorom*, kako rekosmo. Moramo imati u vidu, kako je to u formalnom nivou - *stav*, Zakonu usprkos.

To je tako.

Mada ne možemo reći šta je tu Zakon izgubio, kao i, je li književnost nešto dobila izuzev mogućnosti da Spahića shvatimo kao angažiranu pojavu.

Jer, osim što mu ovo nije prva knjiga, Spahićeve priče koje ona obuhvata, koliko je poznato, mahom, već su objavljene u drugim knjigama, listovima, časopisima i tako su, u redakcijama i uredništvima prošle *instituciju recenziranja* kao nivoa stručnog mišljenja i verifikacije književno-estetskog kvaliteta.

Razumije se, književnost kao umjetnost, samo je dio ljudskog i društvenog odnosa koji artikulira cjelina društvenog bića. Ako je to društveno biće, kakvo znamo da jeste, pa i kažemo - krajnje nesavršeno i kompromitirajuće u svojoj suštini i svim glavnim pitanjima humanizma, njegov odnos prema književnosti kao umjetnosti i ne može biti drugačiji, nego isti takav, tj. onakav, kakvo je i društvo samo. To znači, kako je riječ o odnosu koji je upitan iz svih pozicija, utilitaran, tj. koristoljubiv, dakle, neiskren – jer izbjegava suočavanje sa istinom i ljudskim poštenjem, hipokrizijski – jer ignorira ljudsku tragediju i bijedu ljudskog položaja u tako uspostavljenim odnosima, pa književnost kao umjetnost, usprkos otporu *socrealističkoj teoriji odraza*, mora biti ista takva. To je neizbježnost. Dakle, to je odnos koji ruši sve ljudske ideale i iluzije. Odnos koji je izgubio svaku vezu sa svojim ljudskim likom i odgovornošću spram autora i umjetničkog djela.

Naravno, takvom odnosu treba se suprotstaviti, treba mu pružiti otpor, oštro i nedvosmisleno: ne pristati na njega. Spahić to čini u svome *predgovoru* i ovoj knjizi i, dužni smo priznati, kako je u svome ogorčenju, sasvim upravu. Dakako, ako je uopće bitno to što ćemo mu, ili nećemo, dati za pravo. Baš kao što je danas i inače, uglavnom, nebitno šta mislimo o bilo kojem pitanju, osim o samima sebi i to stoga, jer je to - bitno za nas. A umjetnost, pisanje priče je, za sve relevantne nivoe i shvatanja, po svemu, krajnje osobna i uistinu, proizvoljna stvar.

Međutim, kako smo svi u društvu dovedeni do apsurdna i obesmišljenosti, a pošto je objavljena knjiga javni djelatni čin, moramo se upitati: kojim pravom Spahić reagira tako i čini li to samo radi sebe? Koji su Spahićeve argumenti? Jer, svi mi smo u svome ogorčenju i, frontalno viđeno, u pravu. Ali, niko nas ne zarezuje i ne uvažava. Baš kao da ne znamo što činimo. Ili - kao da nismo argumente koji će biti prihvaćeni. Argumente onih i argumente protiv onih, koje smo sami birali. Argumente sile. Argumen-

te djelatnog građanskog otpora i građanskog neposlušha. Argumente zakonske regulative i sistema, etc.

Ustvari, sve smo to potopili koristeći svoje biračko pravo i birajući neodgovorne i bešćutne ljude, koji, u najboljem slučaju, tek vješto trguju našom tragedijom u svoju korist. Očigledno, morali bismo misliti malo unprijed. A kako to ne čine ni junaci Spahićevih priča, biva nam jasan i Spahićev ljudski i spisateljski koncept, u najmanju ruku – njegov pristup.

No, u tome se pitanja ne iscrpljuju, pa smo dužni insistirati. Kakvi su, dakle, književni argumenti Mevludina Spahića, koji se opredijelio za književnu, tj. umjetničku istinu? Kakvi su, pitamo, jer uzimamo kao *sine qua non* njegovoga ogorčenja, da je Spahić pisac koji je nezadovoljan recepcijom i sopstvenog književnog djela u tekućoj književnoj i novinskoj kritici, kao i da je ogorčen vrednovanjem književnog djela drugih autora, ali i života svojih književnih junaka kao paradigmatične slike u društvenom miljeu. Pri tome, uistinu, mislimo kako bi to bilo istinsko pokriće za odnos koji kao autor ispoljava, jer i progovara iz te pozicije. Iz pozicije čovjeka koji je svjestan u kojoj mjeri se institucija recenzije, odnosno stručnog mišljenja o književnom djelu urušila, kao i unutar profesionalne i općeljudske etike, a time nagrdila i lice humanizma.

Dakle, to i jesu osnovni motivi koji Spahića navode da u svome ogorčenju ponudi dokaze književne prirode. I on to čini neovisno o književnom rodu, vrsti i književnoj formi, jer, književnost je umjetnost riječi. Dakle, književnost je umjetnost koja

nastaje autorskom vještinom oblikovanja književne vrste i forme u mediju jezika. Pri tome, svjesni smo, kako upravo zbog toga i govorimo o *govornom* i o *književnom jeziku*. Naravno, spisateljskom vještinom moguće je obezbijediti da *govorni jezik* bude preveden u *književni jezik*. To je stvar spisateljske vještine, artizma i - poželjno je da se pretakanje između govornog i književnog jezika vrši na taj način, tj. kroz umjetnički postupak i književne forme.

Najčešće, u tome je sadržana cjelokupna mudrost i vještina pisanja. Autorov odnos prema jeziku, osnovni je kriterijum vrednovanja književnog djela. Pa, iako to dobro znamo, od jednog broja autora bivamo dovedeni u situaciju koja predstavlja granično

mjesto i ogoljenu nedoumicu: šta je to što čitamo? Je li to književna umjetnost? Je li to puko naklapanje i šalabazanje oko umjetničke mogućnosti, a prema mediju jezika neodgovoran čin?

Kako rekosmo, činjenica, pa Mevludin Spahić poseže za pričom kao proznom književnom formom, svjedoči po sebi o njegovom nemalom književnom talentu i visokom zahtjevu. Ali, njegova postignuća, njegovi književni proizvodi, u sasvim određenom smislu, ponekad, sami se dovode u pitanje. Recimo i to jer, očigledno je, Spahić je autor koji od toga ne zazire. To što piše, piše upravo onako kako želi i osobno potpisuje. Nema tu automatizma, to je svjestan čin. Kako i zašto? I, konkretno, o čemu je riječ?

* * *

Mevludin Spahić se nije ni izričito, ni težišno opredijelio za književni jezik i njegove kriterijume preoblikovanja govornog jezika. Književni jezik, opet, jezik je *usmene* – starije i *autorske*, tj. pisane ili novije književnosti. Riječ je o jeziku koji je u svim pojednostima normiran i standardiziran. Riječ je o kategoriji: *drugog jezika*, koji je istodobno i *standardni* ili *službeni jezik*, tj. jezik u službenoj upotrebi. To je jezik o kojem se sve zna, praktično i teorijski, jer ima svoj rječnik, gramatiku, pravopis, teorijska uporišta o razvoju, standardizaciju, dakle. I, mada, *u stvarima jezika samo narod ima pravo* – kaže poznati lingvist i autor izuzetno cijenjenog *Enciklopedijskog rječnika moderne lingvistike* – Dejvid Kristal, sa govornim jezikom to nije tako jer, riječ je o *mediju* živom sasvim, koji je u svakom trenutku aktivan u procesu pretakanja značenja i smislova. To je jezik koji i književnost, umjetnost, dakle, pretače i prevodi u književni jezik.

Ta mogućnost književnost i čini spisateljskim artizmom, snagom umjetničke zamisli i estetske mjere - i čini to postepeno i uvjerljivo. Govorni jezik obiluje nenormiranim oblicima leksema, značenjima i smislovima u različitom nivou leksičkog i semantičkog bića riječi, arhaizmima, izlišnim i opravdanim tuđicama, provincijalizmima, lokalizmima, etc. Sjajni filosof liberalne orijenta-

cije, Martin Hajdeger, govori o jeziku, kao o *kući čovjekovog bitka*. Naime, svako od nas može uočiti kako je u onome što govori, a posebno, ako to napiše, u svakom trenutku, u većoj mjeri sadržan, nego li u sopstvenoj koži i svijesti.

Zato, svaki tekst možemo beskonačno dotjerivati, nastojeći izbalansirati ono što jezični iskaz znači i ono što naša unutrašnjost može prihvatiti kao svoju sliku. I nikada nećemo biti dokraja zadovoljni onim što smo napisali. To znači kako je jezik, iako *naša kuća bitka*, nesavršen u odnosu na naš doživljaj svijeta, odnosno, kako je nesavršen u mjeri, e da bi u cijelosti i autentično izrazio naše misli, a u odnosu na našu potrebu da svijet kažemo tačno i precizno na svoj način, tj. da svijet označimo svojim viđenjem i tako sobom, svojom osobom. Taj odnos je u osnovi svakog imenovanja svijeta i krucijalna je relacija čovjekovog rada na samome sebi.

* * *

Mevludin Spahić, mahom, svoje priče ispisuje kolokvijalnim, dakle, aktualnim govornim jezikom društvenog miljea, bolje kazano - čaršije u kojoj živi i ljudi sa kojima komunicira. Taj *njegov* jezik, nerijetko i počesto - *kontaminiran* je i jezikom profesije, struke kojom se Spahić profesionalno bavi. Ta činjenica više je čitateljski, nego spisateljski problem. Pitanje izniče na mjestu, na kojem jeste ili nije provjerljivo: može li to što piše Mevludin Spahić biti shvaćeno u čitateljskoj recepciji i mogu li čitatelj/ica to progutati kao književno značenje i smisao? A potom i kao literarno-estetski dom? Drugim riječima, može li čitatelj razumjeti jezik autora, ako sam nije u istom profesionalnom nivou?! Je li takvo pisanje, barem dijelom, prošlo i mimo književnosti? I, je li, ne odričući autoru pravo da piše i čini što hoće, savladalo kriterijum - da književnost postane, bude i ostane?

Jer, naspram umjetničkog iskaza, ljudi nemaju otpor. Umjetničke istine su općeprihvatljive istine i ruše sve otpore i barijere. One kao sredstvo koriste estetiku umjetničkog iskaza. Zatim - može li se govor jed-

ne profesije, bilo koje, dovesti u nivo estetskog iskaza, ako znamo kako je to uglavnom – jezik i terminologija egzaktnih činjenica koje znače i podrazumijevaju nepopustljiv odnos? Aksiom.

* * *

Istaknuto zapažanje, na jednoj strani, javlja se kao pitanje Spahićeve autorske književne mjere, a u samom uratku i nasamo sa čitateljima, kao pitanje o tome: šta to čitaju i pitanje njegove književne pismenosti. Naime, kada je knjiga gotova, a priča printana u mediju, ona ostaje nasamo sa čitateljskom percepcijom ili čitateljevim mogućnostima razumijevanja, zauvijek. A kako se u tom nivou javlja i barijera kao *stvar čitateljskog ukusa* i osobnog *diskursa*, stvar ishoda tog susretanja postaje krajnje proizvoljna - i nezvjesna. U tom nivou, treba vidjeti i susretanje Spahićeve priče s recenzentom ili književnom kritikom.

Spisateljsko pregnuće Mevludina Spahića treba ozbiljno cijeniti i uvažavati. I to, upravo, takvo kakvo jeste. Jer, upravo zbog toga, ono predstavlja istinsko svjedočanstvo o autoru i njegovim motivima. O stvarnosti društvenog miljea i međusobnih uvjetovanosti u njemu. O zadatom životu koji živimo i kad nismo u mogućnosti diferencirati sve aspekte koje nam on nameće. Bolje rečeno: oktroira.

Potom, Spahićeve očigledna znanja i iskustva iz raznih oblasti nauke i života: sociologije, socijalne psihologije, socijalnog rada, geologije, topografije, speleologije, povijesti, tesavufa, etc., apsolutno, u njegovim pričama potkrijepljena su odgovarajućom terminologijom, pa se u određenim dijelovima priče formiraju pasaži takvoga i od toga, na taj način formiranog i impostiranog teksta. Ovi pasaži ne čitaju se baš jednostavno, kao tekst koji nas je doveo do tog mjesta.

Zatim, evidentan je aspekt Spahićevog pripovijedanja koji zavrjeđuje posebnu i afirmativnu pažnju i opservaciju. Riječ je o dramskim i dramaturškim elementima u pojedinim njegovim pričama. To su priče koje se vrlo jednostavno mogu pretvoriti u

dramske tekstove i scenarije za televizijske ili igrane filmove. Spahić vrlo vješto razvija efektne dijaloge između svojih aktera/likova. Oni su na granici između života i smrti i u očekivanju sopstvenoga kraja. Oni su ljudi iz polusvijeta, sirotinja najrazličitijeg porijekla i kategorija, kriminalci, alkoholičari, narkomani, prostitutke, gubitnici, kockari, varalice, šibicari, kibiceri, oni su policajci, novopečeni bogatuni, pohlepni ljudi, rezignirani, oni su, ljubavnici i ljubavnice, oni su, očigledno - i socijalni radnici... Dakle, i autor, osobno.

Kada o njima piše, Spahić je vrlo precizan u izričaju, efektan i dinamičan u razvijanju narativne matrice i oblikovanju fabule, duhovit i polemičan u dijalozima, vispren, vješt i pronicljiv u pripovjedačkim obratima, dramaturškim i dramskim elementima, dobar pripovjedač u nivou vezivnog tkiva priče, njezinog toka i završetka. I, inače, to sa monolozima i dijalozima dobro mu ide i paše njegovom načinu promišljanja, ljudskom i profesionalnom iskustvu. Spahićevo radno i profesionalno iskustvo jeste iskustvo policajca i socijalnog radnika. Po hobiju, to je iskustvo uspješnog planinara, pjesnika, pripovjedača, novinara. Spahić se, naime, naslušao priča u životnom nivou socijalno ugroženih kategorija stanovništva i elementarne socijalne bijede i potrebe. On odlično zna porijeklo siromašenja i psihologiju socijalno ugroženih kategorija, on zato i piše njihovim jezikom koji je u svojoj suštini *neknjiževan*, ali je zato, neporecivo istinit i autentičan. To je jezik koji ide u prilog Spahićevom osobnom i spisateljskom stavu i on se toga drži kao osobne odgovornosti. Spahić piše o problemima svojih junaka, problemima do kojih društvo malo drži, a koje on odlično poznaje do opsjednutosti njima. Spahić razumije i sveliku tragiku opstajanja svojih junaka na rubu egzistencije i očaja. Na ivici življenja i suicida. Općeljudske tragedije.

Upravo zato, Mevludin Spahić je dominantno pisac tog sloja u kojem opstaju njegovi junaci, njegova profesija i interesiranja. Spahić je, dakle, prije svega - socijalni pi-

sac. I, shvatimo, kako će Spahićevo spisateljsko angažiranje u budućnosti imati sve veći značaj, jer proces općeg siromašjenja, tek je započeo i razvijat će se u dužem vremenu transformacije društva i društveno-ekonomske formacije, a pouzdano, sve do vremena u kojem bi Zemlja mogla ukoračiti u kategoriju pravnih država, u društvo građana i ljudskih prava, pa tako i prostor opće socijalne sigurnosti i zbrinutosti. To je dug put. Neizvjestan ishod.

Mevludin Spahić, dakle, primjenjuje osobno uvjerenje, prema kojem je dužan govoriti i pisati jezikom svoga okruženja, jezikom svojih junaka i aktera, a tako i *dobi-jenim* jezikom: svojih priča. Tako, razumije se, Spahić sebe kao pisca, nerijetko dovodi u situaciju da bude zanemaren ili, u recepciji književne kritike, nevrednovan. Međutim, to što Spahić sada čini i postiže, važnije je od književnosti i književne kritike kao narcisoidne književne samosvijesti.

Razumljivo, književna kritika više voli i radije recipira i odobrava književne forme i ostvarenja pisana normiranim i standardiziranim, sterilnim književnim jezikom u kojem je/su, glavni artist i njegov artizam, a tako i djela ostvarena u nivou sveznajućih pripovjedača i idealnih junaka, koji sve znaju i imaju rješenje za sebe i cijeli svijet, pa žive i ostvaruju se *neodoljivom lahkoćom postojanja*.

Taj uvjet Mevludin Spahić kao pisac, dosljedno, ne ispunjava. Jednako u prozi i poeziji i jednako - kao što život ignorira i odriče njegove junake. Spahić s prijezirom gleda prostor u kojem za stvarnost njegovih junaka i njegov pripovjedački i pjesnički tekst nema mjesta. Ljudski ga podržavam, mada od toga nema koristi ni za njega ni za književnost.

* * *

Uistinu, Spahićevo pisanje i karakterističan odnos, nisu usamljen slučaj. Bosanskohercegovačka književnost ima svoj etablirani nivo, književnost i književnu kritiku koja je odobrava i podržava, mada, bilo bi razumno vidjeti koliko je to uistinu ne/održivo za književnost, posebno, kada je evidentno,

kako narasta jedna *undergorund književnost* kao paralelna snaga koja svakodnevno silazi sa grafita ispisanih na zidovima. Treba pogledati, koliko imamo grafita na zidovima, a sve ih je više, usprkos činjenici, da ljudi stalno prefarbavaju zidove. Ustvari, tako stvaraju lijepe nove površine za pisanje grafita koji se drže svojim sadržajem ili za pisanje sasvim novih, koji ih zamjenjuju. Jedan grafit glasi: *JEBEŠ PRAZAN ZID*. Grafiti su *underground* književnost. Estetika te književnosti, otvoreno je pitanje utoliko prije, što autor spremno koristi *sleng*, što je u osnovi njegov jezik *argo*, a književna kritika prepuna *jezičnih/jezičkih* čistunaca.

Bosanskohercegovačka književnost ima svoje magistralne pisce, ali, ma koliko oni jesu *magistralni*, što je znao i sjajno rekao profesor doktor Muhsin Rizvić, rahmetli, magistralni pisci, ne čine i ne mogu činiti književnost. Od magistralnih pisaca se, naprosto, ne može napraviti književnost. Zatim, nikako ne mogu svi pisci biti magistralni. Jer, magistralni pisci, moraju imati *saputnike*, koji ih i čine magistralnim i njihovu pojavu jasnijom i izdvojenijom. Magistralni pisci književnost čine zajedno sa svojim saputnicima. Oni, tačno je, imaju saputnike i u ovom trenutku. Saputnike, kojima ni književna kritika, niti oni kao magistralni, ne poklanjaju ni dužnu, niti ikakvu pažnju.

A saputnici, ako i nisu priznati kao "magistralci", imaju svoje ljudsko i spisateljsko dostojanstvo i, *de facto* i nerijetko, u odnosu prema životu, manje su marginalci, nego što su magistralni pomenuti *magistralci*.

Za neku buduću procjenu, ostaje odgovor na pitanje šta nam je važnije: život ili književnost. Književnost fikcije ili izmaštana književnost, koju zovemo i *beletristika*, tj. *lijepa književnost*. Ili *književnost činjenica*, životna, *stvarnosna književnost*, koju u bh. književnosti nismo ni imali, a koja je pratilac određenih političkih previranja, kao što je to bilo osamdesetih, npr. u Srbiji. Tada je, Dragoslav Mihailović – pisao *Kad su cvetale tikve*. Dragoslav Mihailović, pisao je i *Petrijin venac*. Ivan Ivanović, pisao

je knjigu *Crveni kralj*. Danko Popović, pisao je *Knjigu o Milutinu...* Etc. Svi se sjećamo tih autora i naslova, njihovih smislova i značenja.

Šteta je, jer to ne mora biti tako, što su pomenuti pisci sudjelovali u eskalaciji velikosrpske nacionalističke euforije, a tako i u proizvodnji nedavno minuloga rata s velikodržavnim, fašističkim i genocidnom predznakom. No, ne bismo smjeli tvrditi kako je to podudarno sa željama pomenu-tih pisaca i njihovim pobrojanim djelima. To, nikako.

Doveden u taj kontekst i u tu mrežu međusobnih relacija i odnosa, Mevludin Spahić jest *underground pisac*. On je blizak iskazu *stvarnosne proze*, ali, za socijalnu istinu, on je teži od stvarnosne proze. Zbog toga, i teže je prijemčiv kod kritike i u etabliranim nivoima književne stvarnosti. A to znači - i u eventualnoj političkoj recepciji i recepciji u nivou vlasti.

Naravno, Spahićeva proza ima svoje čitatelje. Priče uvrštene u ovu knjigu, svaka na svoj način, stvarnosno su i dramatski, ubojite i raskrivaju užasnu hipokriziju miljea u kojem živimo, koji nam je zadat, društve-

nom organizacijom nametnut. Uz druge čitatelje, Spahićevi književni i životni junaci pouzdano, rado čitaju o sebi.

Ovu okolnost i ovaj uvjet, znamo to, Spahićevi akteri će odobravati, a *ovi drugi* će mudrovat i, gradit će se: kako to uopće ne primjećuju. Mevludin Spahić, nadajmo se, nastavit će pisati to u što vjeruje, kao u Istinu i svoju obavezu da o njoj svjedoči.

Konačno, ako se i nakon svega što smo rekli ovim povodom, neko još uvijek pita šta mislim o piscu Mevludinu Spahiću, kažem slijedeće: to što Mevludin Spahić radi, cijenim. Ali, uvijek postoji neko *ali*, je li, volio bih u sljedećoj njegovoj knjizi uočiti, kako je ozbiljno poradio na jeziku, leksemi, sintagmi i sintaksi kao osnovi svoga spisateljskog stila. To bi značilo kako je i nadalje svjedok, ali i znatno više pisac.

(Napomena: Ovaj tekst, težišno, riječ je kazana prilikom predstavljanja knjige priča Mevludina Spahića "Pečat ulice", Bosanski kulturni centar Gračanica, 18. kolovoza/avgusta, 2005. godine, 19,00 sati. Za ovu priliku samo je unekoliko izmijenjen i proširen.)

